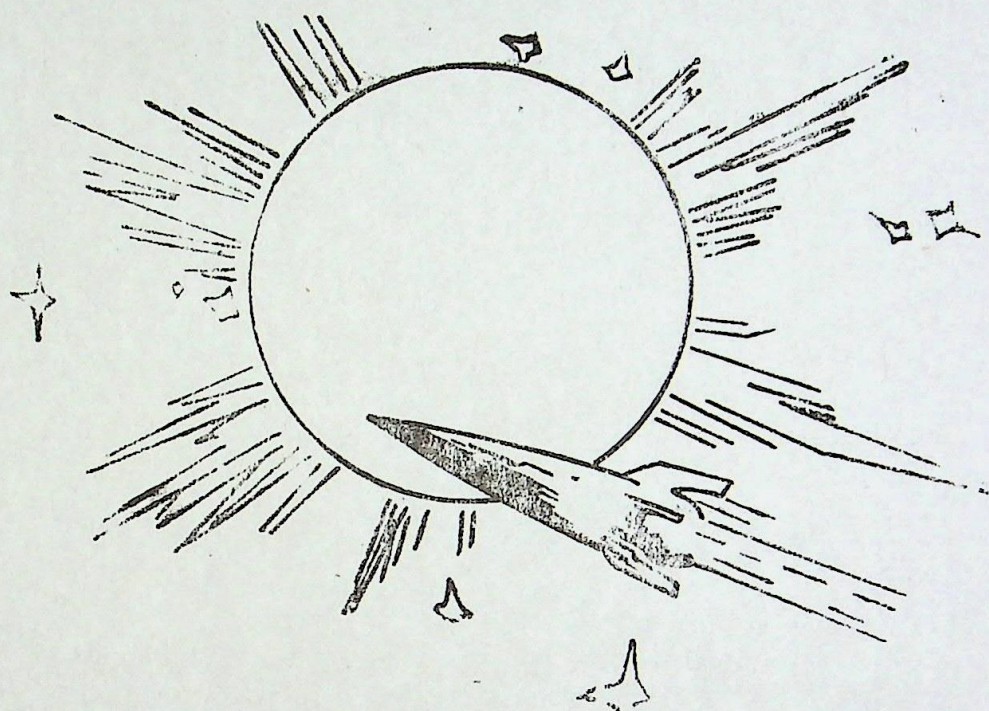

917
1
Р-7711
СУМСЬКОЇ ОБЛАСТІ
ДЕРЖАРХІВ

Голод на Сумщині у 1932-1933 роках

46

Спогади О.П. Требець, жительки
с. Требіє Будиньської сілради Лебединського району.

ПАПКА ДЛЯ ПАПЕРІВ

1989 рік
1 документ
2 аркуші.

ДЕРЖАРХІВ
СУМСЬКОЇ ОБЛАСТІ

Р-7711

1

46

Спогади Олександри Панасівни Гребець. х. Гребці Будильської с/р.

Це я по чоловікові Гребець. А дівоче прізвище Дятленко. А жили ми в той страшний час в Куличці по Середній вулиці коло магазину. Батько, мати і нас четверо. Фросина - 10 років, за нею Ішла й - 8 років, тоді Люба - 4 роки і найменшенька - Марійка - уже вчилася ходити, батько саме "путо" перерівав.

Так ото саме в осінню пору 32-го нас і записали в куркулі. Записали та й вигнали з хати під тин. А в нас по-правді ні землі лишньої і не було, ні худоби. Просто жили в сім'ю в мирі та злагоді і не лінилися - от і не голодували. Старшенька - уже полілниця, я по господарству поралася. Люба, хоч і чотири роки, а вже гусопас. А всі разом найменшеньку няньчили - Марійку.

Так ото ж я й кажу. Наїхали буксири, витягли все з хати, а нас під тин. Здихайте там, бо вже й хата не ваша. Хто виганяв? Я вже достеменно всіх не назову, а знаю тільки, а знаю тільки, що їх була ціла тічка: Дятленко Лука /по вуличному Максимей/, Дятленко Трохим /на прізвисько Горбатий/. А ще Сахно, звать не пам'ятаю. А тоді ще Дятлекова Уляна. Ця комунаркою була, коєи мов до дриветні - накоротко одрубала - гайда по селу вибриком:

горяста тічка.

Буржуї, багачам і з казної не спиться.

Бідняк гол, як сокол - співа-веселиться.

А з ними ще три сестри Боженчихи з Кругу: Оксеня, Шура та Явдошка. З Будилки приїздили два Попови: Петро та Савка. Ці комсомольців водили. В ту осінь вони як гнізд порозвойовували... Он тільки на нашому кутку - Дятленків, Стрільченків, Борецьких...

Жили ми посусідах, по кумах, по клунях. Мати та ми - малеча. А батько планував на все та й поїхав у Харків до Петровського скажитися. Мовляв, з якого це дива бідняка з хати вигнали. Поїхав та там у Харкові й отаборився на п'ятій взуттєвій фабриці кочегаром. А бумагу в Петровського таки взяв. Григорій Іванович в ній писав: оддайте Панасу Дятленку все-все що забрали. Довго ту бумагу я берегла, і

тільки оце десь вона поділася.

Як приїхав батько з Харкова, то вже нічого було й забирати: щось комунари розтягли, щось буксири поопили, а щось і само погнило. То він повмивав нас та й повіз до Харкова. І повернулись ми в Куличку вже після голодовки. Одібрали хату в комунарів та й стали жити. Батько написав заяву в колгосп. Так куди там: не прийняли, небезпечний елемент. Ото він і пішов на спиртзавод кочегаром.

Дивина: уже після війни написав він знову заяву в колгосп. І знов не прийняли. Сказали - спеціально лізе щоб вредить колгоспові з середини, бо в Харкові вєдних прийомів нахватався.

А того страшного голоду в Куличці не було. Ні, голод таки був. Тільки не такий, як у Лебедині, чи в сусідніх селах. Люди теж і пухли, і мерли, та не так як скрізь, а набагато менше.

А все через те, що наш спиртзавод у Будильці на просі, на крупчатці та на ячмені робив. З них брага, знаєте, як кваша. Коч і ганяли людей за ту брагу, коч і капали, а таки брага село врятувала. А ще - директор заводу, на прізвище Непомнящий. Земля йому пухом. Рятував людей, як умів. Голодуючим і пшона, і борошна виписував. І затірку робочим варили. От і порятував село.

А сам пропав. Чорний ворон його поніс. За розбазарювання кшії браги серед ворожебного населенія села -казало люди.

Ось так з нами обійшлись. А тепер двері не зачиняються: може б ви, бабо, хоч пів ланки взяли, може б на тік коли вийшли? Треба, кажу, було раніш шанувать, як здоров"я було. А тепер нехай усе хоч і прахом піде - немає духу, -кажу.

ЗАВІРЯЮЧИЙ НАГІС

В даній справі пропонується 2 екз.

(два)

« 16 » липня 2001.

Посада

головний спеціаліст

Підпис

Л. Кузьменко